

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

† CARMEN SYLVA

1843—1916.

Mâne, Duminecă în 5 crt. în toate bisericile din țara românească se vor înălța rugăciuni ferbinți pentru odihna sufletească a Aceleia, care a fost în viață Regina Elisabeta a României.

Când cortegiul mortuar se va pune în mișcare dela palatul regal din București, vor suna toate clopotele de pe cuprinsul țării românești și în acelaș moment toate trenurile își vor opri circulația până se va termina actul înmormântării.

Rămășițele pământești ale Reginei-poete vor fi transportate cu un tren special la Curtea de Argeș și vor fi așezate apoi în cripta istoricei Mănăstiri de acolo, unde se odihnesc și osămintele Marelui Voevod Carol, întâiul Rege al României.

Regina Elisabeta a închis ochii, după o boală scurtă de pneumonie, trecând din viață aproape fără suferințe. A fost pe deplin conștie, până în clipele din urmă, repetând celor din preajma Ei: »Acuș... acuș mă duc și eu la Carol!«

Fosta principesă de Wied, după ce și-a pus pe cap coroana regală, a fost o adevărată mamă a poporului său. Șiroaiile de lacrimi, ce le-a șters Ea din viață, de pe fața celor nenorociți, vor curge acum cu îndoită abundență. La groapa Celei ce a fost pe timpul războiului inde-

pendenței, »Mama răniților« și și-a gravat cu slove de aur numele său nemuritor, pe frontispiciul atâtor instituții de caritate, până încoace la »Vatra luminoasă«. După pierderea ireparabilă, prin moartea unicei sale fiice, toată dragostea ei de mamă nenorocită, s'a revărsat, ca un nesăcat izvor al milei, asupra poporului de sub oblăduirea Ei.

S'a scoborât din tronul ei de Regină, și-a plecat urechea la inima poporului și a tâlmăcit apoi în număroase volume literare de mare valoare, comorile, ce săceau ascunse în aceasta inimă.

Cu intuiția proprie spiritelor de elită, a pătruns frumuseța și tainele atâtor legende, ce planau deasupra Carpaților bătrâni și a Prahovei, cu undele limpezi. Istețul pârăiaș Feleș a început să-i desvăluie tot mai multe taine, și sub condeiul Ei de artistă am văzut cum înviesă Omul, Furnica, Vârful cu dor, Caraimanul, Gîpi și Valea Cerbului...

Istoria națională păstrează cele mai strălucite pagini pentru consoarta Marelui Rege Carol; istoria literaturii îi rezervă de asemenea locul de onoare Augustei poete: Carmen Sylva.

Lespedea de marmoră din cripta Mănăstirii de Argeș va închide mâne numai rămășițele pământești ale Reginei poete, iar duhul Ei glorios va pluti deapururi deasupra neamului românesc întreg.

*

Date biografice. Elisabeta, Regina României, principesă de Wied, cu pseudonimul literat Carmen Sylva, s'a născut în Dec. 1843 în Monrepos lângă Rhin, primește în familie o instrucțiune excepțional de bună, învață perfect, pe lângă limba maternă, limbile franceze și engleză, mai târziu italiană, svedeză și română, devine o excelentă cunoscătoare și executoare de musică (clavir, orgă, canto), precum și foarte îndemânică în pictură (o frumoasă Evanghelie, scrisă și ilustrată cu picturi de mâna ei, e dăruită bisericii episcopale din Curtea de Argeș). După întinse călătorii în Europa, petrece câțva timp la curțile din Berlin și St. Petersburg și se căsătorește la 3/15 Nov, 1869 cu Domnitorul României Carol I. Singurul copil din această căsătorie, Principesa Maria, n. 27 Sept. 1870, † 28 Martie 1874. Sguduirea produsă prin această nefericire îi trezește o nepilduită activitate pe terenul cultural. Inzestrată dela natură cu o putere de lucru fenomenală, Doamna României își consacră de acum înainte viața la organizări sociale, la opere literare, la îndeletniciri artistice, ia sub protecția ei efectivă asilul de orfane „Elena Doamna“, fundează și face să prospere societatea de binefacere „Elisabeta“, introduce pentru dame costumul național la Curte spre a întări industria casnică a țerancelor române, ale căror produse le vinde „Furnica“, o instituțiune creată tot de ea, fundează „Munca“ spre a da femeilor sărace din București ocaziune la lucru de mână productiv (rufăria serviciilor militare se procură de aici). După izbucnirea războiului contra Turciei la 1877, cu o exemplară stăruință și abnegațiune personală îngrijește de răniți în spitale improvizate de ea însași, obligă damele din societate să facă asemenea, și crează apoi în permanență institutul „Surorilor de caritate“. De atunci i-a rămas în popor numele „Mama răniților“.

Pentru bogata Ei activitate literară, dintre cari cele mai reușite sunt cari își iau sujetul din viața țaranului român, a fost aleasă ca membră de onoare la mai multe Academii de știință din țări străine. Operele literare ale Reginei Carmen Sylva sunt traduse aproape în toate limbile culte, iar piezele dramatice s'au jucat pe scenele teatrelor din Capitalele mari.

Zile mari — fapte mari.

— Orfelinat central la Blaj. —

De Ioan Georgescu.

Exemplul așa de strălucit al Blajului, care în prima zi a semnat 50.000 de coroane pentru marele orfelinat românesc, ce se va întemeia la Blaj pe seama provinciei mitropolitane întregi, nu poate să stârneasca decât însuflețire și îndemn de a-l urma pretutindenea.

Așa s'a și întâmplat!

P. S. Sa episcopul Demetriu al Orăzii mari a semnat deja 40.000 de coroane, o sumă aproape egală cu colecta Blajului din prima zi, și în curând va ordona printr'o epistolă pastorală să se facă colecte în toată eparhia, fiind vorba de un orfelinat central, la ridicarea căruia e direct interesată și eparhia aceasta.

Sperăm că exemplul dela Oradea mare va fi urmat și de celealalte dieceze (Gherla și Lugoj).

Mai sperăm totodată că în *măsura contribuirii singuraticelor dieceze vor fi asigurate și drepturile lor la noul institut central*. Un lucru de mare însemnătate acesta, care e bine să se știe din bună vreme! Toți fiii și toate fiicele provinciei mitropolitane întregi trebuie să fie convinși din adâncul sufletului, că *cine dă lui își dă și cine face lui își face!*

Ce deosebire acum, în aceste zile mari cari poțesc fapte mari.

Pentru că dacă vedem eroism pe toate fronturile de bătaie, la miază-noapte, la miazăzi, la răsărit și la apus, atunci trebuie să arătăm eroism și noi cei de acasă!

Dacă vitejii noștri varsă sânge pentru noi, noi să vărsăm aur și argint pentru ei!

Dacă ei își jertfesc viața și viitorul pentru noi, noi încă să îngrijim de viața și viitorul lor și al orfanilor lor!

Dacă se perd acum în războiu atâtea vieți omenești nevinovate, să mântuim cel puțin ce se poate mântui din acest cataclism îngrozitor: orfanii celor ce sângerează pe câmpurile de luptă! Ei sunt viața în mijlocul ruinelor! Speranța viitorului în nenorocirile prezentului!

Și păgânii aveau milă de aceste biete odrasle, de acești »copii ai nimănui«! Ascultați, cu câtă dragoste și duiosie vorbește despre ei cel mai mare poet păgân (*Omer, Iliada XX. 395—513*):

»Cum e orfan un copil, se duc și tovarăși
[și jocuri;
capul și-l pleacă, mâhnit, și lacrimi îi scaldă
[obrajii.
El la prietenii tatălui umblă cerșind de
[nevoie,
pe-unul îl trage de mantie, pe-altul îl trage
[de haină.
Poate vre unul milos, îi întinde și lui pă-
[hăruțul;
buzele-și udă cu el, dar bietul nu-și udă
[și cerul

gurii, pe când un copil cu părinți îl go-
[rește pe dânsul
dela ospăț, îi dă palme și 'l bruftuie și 'l
[ocărește:
,Cară-te! Nu stă doar tata-ți la masă cu
[noi împreună'.
Și lacrimându-se întoarce orfanul la vă-
[duva-i mamă«.

Numai noi să n'avem milă de ei? numai noi să nu-i ocrotim într'un orfelinat mare și bine condus?

Cine nu-și face datorința față de acești nenorociți nu merită nici numele de om, necum de creștin adevărat!

Sperăm însă că exemplele frumoase dela Blaj și Oradea mare vor fi urmate în curând și de celealalte centre bisericesti ale noastre (Lugoj și Gherla), unde — mai ales în aceasta din urmă — sunt atâtea comune puternice: Năsăud, Bistrița, Șimleu, Baia-mare, Șomcuta, Tășnad, Zalan, Sighetul Maramurășului etc. Cât se va putea aduna aici și pretutindenea!

Când toți și toate ne vom fi dat tributul cuvenit orfanilor, se va ridica mândru în piața Blajului: orfelinatul central al provinciei mitropolitane gr. cat. române.

Până atunci să arătăm zi de zi fapte, nu vorbe; cifre puternice, nu tânguiri băbești; bani gata, nu promisiuni goale!

FOIȚA.

Maica Anisia.

De Elena din Ardeal.

(Fine.)

Grigorie vorbia cu atâta foc și eu înțelegeam fiecare cuvânt, ce îmi intra la inima, ca jarul aprins. Ne apropiem cu pași repezi de izbânda dorită de atâta timp.

La finea ședinții mă rugă să-l asculte pe câteva clipe, că are să-mi comunice ceva.

Era de altfel un lucru de toate zilele, ca Grigorie să se înțeleagă asupra diferitelor afaceri mănăstirești cu stărița Anisia.

Nime nu bănuia nimic. Numai eu știam, că acum pertractează cauza noastră, ce de mult îl preocupa și nu a mănăstirii.

Trecurăm pe o cărare umbroasă și la o cotitură Grigorie mă opri.

— Vreau să-ți spun ceva, ce de mult mă frământă, pentru care de mult mă muncesc. Poate simțesti, că îmi ești dragă, și că făuresc un cuib fericirii noastre viitoare. Azi am primit răspuns pozitiv, că vom primi amândoi posturi de profesori în școlile statului, vom lăsa mănăstirea și vom intra în

barca condusă de două inimi iubitoare. Poti vedea că hotărîrea mea este deamă de un bărbat și că nimic nu mă poate abate dela ea. Îmi este drag altarul Domnului, unde slujesc de ani de zile, care mi-a fost dragostea și mângâierea vieții, dar tu îmi ești mai dragă și pentru tine îl voi părăsi și Dumnezeu mă va ierta, că sunt om și nu pot altfel!... Până mâne să-mi răspunzi, că ce hotărîre ai luat. Și până îmi vorbia mi pierdea din ochi de dragă.

Să inserasă văzând cu ochii și mi-se părea, că toate stelele cerului s'au strâns deasupra capetelor noastre, și ne priviau. Luceafărul serii ne scăpară deasupra în lumini lungi de foc. Luna ieșia și mai curioasă să ne vază în față și să se mire de minunea, ce se petrece pe pământ.

„16 Maiu 1908.

Nu pot să uit niciodată ziua de 15 Maiu 1908. Se desemna înaintea mea colonne mari de marmoră albă și pe ele șerpuiesc cu cifre enorme data de mai sus. Nu mai vedeam nimic. Mă tâmpisem. Fericeirea mă omorîsă. Priviam numai stelele pe rând și le sărutam cu foc. Dar nu ținu mult starea aceasta de letargie. Se deșteptă mintea din împărăția ei uriașă. Mă împinsă spre crucifix, unde căzui îmbrăncită de ea. Apoi ca o domnițoare aspră și brutală sbiciui cu sbiciul ei de foc. Eram numai vântăi. Mă adrobi în

pumni. Eram strânsă în fiarele ei de robie. Nu mai puteam crâcni nimic.»

— Maică sfințită, jurată pe cruce și evanghelie vrei să fugi cu starețul din mănăstire! Până aici l-ai adus de te cere de nevastă! Ai păcătoasă! Tu ești de vină la toate. Nu-ți trebuie prietene, cari să te povățuiască, nu-ți trebuie rugăciuni, cari să te îmblânzească, îți trebuie numai trandafiri de mai să te amețești de a lor partum și seri cu stele să te iai pe drumul de povești mincinoase a fantaziei. Ai ajuns până acolo de vrei să furi pe Domnul altarului de slujitorul său cel înțelept, cel vrednic... tu ești de vină cu ochii cei păcătoși, cu care te uii la el, cu privirile, ce ți le povățuește Satana cel din pustii... Tu ești cea vinovată!...

Să ieși din mănăstirea, care te ține ca o maică dulce, a cărei lapte îl sugi, să lași viața cea comoadă și liniștită, unde le ai toate din belșug, ca să intri în lume. Dar ști tu să trăiești acolo? Ști tu ce te așteaptă acolo? Blăstăm și sughituri! Tu ești bolnavă de stomah și te lecuiești într'una, Grigorie este slab de inimă, cum să trăiți voi doi bolnavi?!

Ce desiluzii cumplite, vă pregătește poezia cea leneșă și moale a inimii voastre. Voi amândoi în școală, acasă slujnica vă prădează și vă afumă prânzul. Unde mai gândiți la amor? Apoi lumea vă râde în fați

Orfelinatul din Blaj.

Din scrisoarea unui protopop reținem:

Ne-am umplut de bucurie cetind cu-prinsul celor publicate în Nr.ii 15—17 a Unirii a. c. cu referire la înființarea unui „Orfelinat“ pus sub ocrotirea S. Bisericii noastre. și suntem și noi gata cu toții a sări cu ajutorul nostru la susținerea acestuia. Preoțimea, învățătorimea, bărbații și femeile cu dor am dorit ca să se intrupeze aceasta idee salutară, ca să înființăm și în Blaj un orfelinat pentru sârmanii orfani români ai căror părinți au căzut pe câmpul de luptă. și numărul căroră astăzi — cu durere — să ridică la 36.000 orfani din toată naționalitățile beligerante.

Strămoșii noștri Romani, ne-au îndemnat și dela dânsii ne-a rămas proverbul: „Gutta cavat lapidem, non vi sed soepe cadendo“.

Să nu se tânguiască nime, că nu are de unde da căci ar fi și păcat strigător la ceriu, a nu ajuta acum când orfanii sunt goli de haine și plâng de foame.

Făcând astfel, ne vom câștiga și dela Dumnezeu răsplata pentru faptele bune, după credința noastră. Și spre ajungerea acestui scop, eu care potrec în cura animarum de 42 ani ca paroh și 34 ani ca protopop, propun ca Preaaveneratul Consistor să dispună *introducerea discului* în toate bisericile gr-cat. arhidiecezane și ofertele ce se vor coaduna la cele 3 sărbători mari de peste an adică în a 2-a zi de Crăciun, Paști și Rusalii să se subștearnă Ven. Consistor pentru fondul orfelinatalui din fiecare parohie pe lângă contraquita dela curatoratul bis. respectiv, iar din alte Dumineci și sărbători să rămână Bisericii locale, și acestea oferte să fie permanente, spre care scop subștern Ven. Redacțiunii Lista de oferte din opidul Cojocna cu următoarele contribuiri:

și vă ocolește: Aceștia sunt doi declassați, doi fugari, au prădat mănăstirea, trebuie dat pe mână pușcării. Copiii vosri vor purta rușinea părinților lor ușuratici și fără pic de omenie. Grigorie va intra în biserică și sfinții îl vor alunga cu biciul dela altar și lui îi va părea rău, că ce a făcut și te va url și desprețui, că tu ești cauza nenorocului său. Tu ești afurisenia lui!

Maică întinată de gânduri necurate, dute în zori de zi și te spovedește și te împărtășește cu sfințele daruri, ca o Magdalenă ispășitoare și Grigorie va pricepe greșala lui și îți va fi recunoscător, pentru că îl dai înapoi bisericii, ce el o adoară și vei avea pe veci stima și bunăvoința lui, va ceti din purtarea ta rătăcirea lui și îți va mulțămii în gândul său, că l-ai mântuit de rău!

Casi în genunchi și roagă-te cu cutremur...

1 Ianuar 1909.

Ispita.

Ascunsă ca o grea comoară,
Ce-avarul când trăgea să moară,
Intr'un avânt de lăcomie,
Zidi întreaga-și avuție,
Ca 'n veci să fie num'a sa
Și nime să nu dea de ea!...
Așa și-ai îngrădit iubirea,

Ioan Hațiegan, protopop 10 cor., Aurelia Hațiegan, soție de protop. 10 cor., Alexandru Coltia, furator 12 cor., Teodor Hurducaciu, docent 4 cor., Rozalia Hurducaciu, soție de docent, 2 cor., Elvira Hurducaciu, 1 cor., Natalia Hurducaciu, 1 cor., Văd. Boariu Maria, economă 2 cor., Radu Irimie, econ. 2 cor., Ilie Popoviciu sen., exactorul opid. penz. 2 cor., Pascasiu Ioan a Petri econ. 2 cor., Văd. lui Chifor Mitru, econ. 2 cor., Ilie Rășinariu, econ. 2 cor., Ioan Chiforu, cantor 2 cor., Alexandru Ciceu, econ. 2 cor., Vasile Pestean, casier 2 cor., Paraschiva Pestean, econ. 1 cor., Maria Pestean, 1 cor., Alexandru Coloji, econ. 40fil., Vasilie Kecskés, a Sandului, econ. 1 cor., Alexandru Rusu, econ. 2 cor., Văd. Moldovan Ioan, econ. 1 cor., Avram Török econ. 1 cor., Apahidean Ioan, econ. 40 fil., George Ranga econ. 1 cor., Ioan Pascasiu a Varitiki, econ. 2 cor., Ioan Pogăceanu econ. 40 fil., Văd. lui Vasile Nemeș, econ. 2 cor., Susana Erkedî lui Vasilie econ. 2 cor., Alexandrina Nemes lui Iustin econ. 6 cor., Maria Török lui Ioan, econ. 2 cor., Alexandru Nemes I. Ioan, econ. 2 cor., Raveca Rusu I. George, econ. 2 cor., Dela 49 școlari din Cojocna 7 cor. 62 fil., Susana Secălean I. Ioan, econ. 2 cor., Ioan Nemes I. Ioan, econ. 2 cor., Ioana Buia, 60 fil. Vasilie Kolozsi I. George, econ. 1 cor., Maria Gădălean I. Alexandru, econ. 1 cor., Susana Albu I. Ioan, econ. 1 cor., Vasilie Erkedî econ. 1 cor., Dumitru Radu, econ. 1 cor., Văd. Alexandrina Fekete, comerciantă 1 cor., Simon Moritz, comers. 1 cor., Majer Petru, econ. 1 cor., Vasilie Oltean a Dinului, econ. 2 cor., Alexandru Enkedi, econ. 1 cor., Alexandru Pop lui Mihailă, econ. 1 cor., Rafila Coltia, econ. 1 cor., Mihailă Radu, econ. 1 cor., Farkas Adolf comers. 2 cor., Wolff Samuel, păpușar 1 cor., Nemes Alexandru I. Dumitru, econ. 1 cor., Anisia Fekete n. Oltean econ. 1 cor., Cassa Bisericii gr-cat. din Cojocna 10 cor., Ilie Popoviciu I. George,

Cu 'ntunecatele zăbrele,
Pe ceriul biruinții tale,
Tu tot aștepti să iese stele!...
Avarul și-a ascuns averea
Cu prețul celei mai mari lupte,
Dar pe obrazele lui supte,
Ce urme mari lăsă durerea,
Cu floricelele lor pale,
Sunt prețul resemnării sale!...
In chilioara de sihastre
Pornesc ottările într'una:
Sunt prețul fericirii noastre,
Pierdută pentru totdeauna!...
Și care-i idolul ce-ți cere
O jertfă mai pe sus de fire,
Și cum de n'ai avut putere,
Să-i frângi alui împotrivire?!...

Aprinde smirnă și tămâie,
Și 'ncepe sfințe rugăciuni,
Prea blândă maică Anisie,
Cuprinsă iar de tentațiuni,
Și alungă grabnic iar ispita,
Cu svârcolirile-i păgâne,
Căci crucea și-a trimis puterea
Și știe viața să și-o 'nfrâne!...

econ. 1 cor., Alexandru Runcu, econ. 1 cor., Varvara Moldovan, econ. 2 coroane. *Suma 130 Cor. 42 fil.*

*

Din scrisoarea părintelui Ioan Spătariu preot în Ciucmandru, adresată dlui Dr. Busu:

Valul puternic de însuflețire sfântă se răspândește cu iuteala fulgerului și luminează chiar și în sufletele cele mai întunecate. Am așteptat cuvântul Blajului. A-ți grai. Ce am putut am făcut. Salutăm ideea sfântă trimitând cu posta de azi la adresa Clarității Voastre suma de 317 cor. 20 fil. adică:

treisute șeptesprezece coroane douăzeci fileri, cu rugarea să fiți așa de buni să-i așezați în fundamentul orfelinatalui ca o piatră modestă a credincioșilor din parohia Ciucmandru. E mică suma, dar e mare dragostea cu care o dăm. Acum 2 luni am așezat pe perețele dela Intrarea sf. noastre Bisericii o cutie de lemn, cu destinația, ca filerii ce din mila credincioșilor vor incurge acolo să fie folosiți pentru stămpărarea foamei și îmbrăcarea trupului nevinovaților orfani, pe cari îi auziam cum în numele lui Hristos ne vor cere sprijin, iar acum când vedem cum mai marii noștri caută ocrotirea lor în chip așa de măreț, destinăm cutia de lemn pentru totdeauna orfelinatalui din Blaj. Din suma de mai sus 17 coroane ne-a dat cutia. Sperăm așadar să vă putem da în tot anul ceva 20, 40 dar se poate și 100 coroane.

Contribuirile din Ciucmandru.

Ioan Spătariu, preot local 36 cor., Teodor Dan, preot deficient 10 cor., Marie Ciotloș B. 2 cor., Ștefan Marcu 2 cor., Nicolae Iancu 1 cor., Anica Ciotloș M. 2 cor., Marie Deac 1 cor., Ioan Bradi 2 cor., Ioan Bradi 2 cor., Ioan Socaciu 2 cor., Anica Ciotloș N. 20 cor., Maria Socaciu 20 cor., Anica Moldovan 2 cor., Pavel Craina 5 cor., Ioan Ciotloș B. 10 cor., Anica Ciotloș M. 10 cor., Ștefan Ciotloș s. 10 cor., Ioan Ciotloș, inv. 10 cor., Florica Cârțan 4 cor., Veronica Ciotloș 10 cor., Elena Nyergeș 5 cor., Maria Boeriu 10 cor., Ștefan Ciotloș B. 5 cor., Virsavia Ciotloș 2 cor., Ioan Pop 2 cor., Ioan Ciotloș 5 cor., Maria Ciotloș P. 2 cor., Catinca Dragoș 2 cor., Nicolae Ciotloș B. 2 cor., Mihail Ciotloș P. 2 cor., Ioan Ciotloș 2 cor., Pavel Marcu 2 cor., Maria Ciotloș 5 cor., Ioan Ciotloș V. 2 cor., Ștefan Dragoș 4 cor., Anica Roman 2 cor., Marița Moldovan 2 cor., Teodor Ciotloș 10 cor., Otilie Dragoș 6 cor., Ștefan Ciotloș C. 2 cor., Maria Ciotloș 10 cor., Maria Dragoș 1 cor. 20 fil., Ștefan Nyergeș Teofil și Avram Ciotloș 10 cor., Marie Ciotloș Achim 4 cor., Anica Marele 4 cor., Lucreția Nyergeș 10 cor., Cornelia Marcu 4 cor., Istina Dragoș 1 cor., Casseta „sf. Antoniu“ 17 cor., Reuniunea „sf. Maria“ 20 cor., Petru Bradi 2 coroane. *Suma totală 317 20 fil.*

Mai recent au contribuit la orfelinatalui din Blaj următorii:

Colecta dela On. protopop	
Hațieganu din Cojocna „	130.42
Colecta din Ciucmandru . . .	317.20
„Reuniunea de temperanță“ a	
clericilor din Blaj . . .	K. 25.—
și „Reuniunea sf. Maria“ . . .	„ 50.—
Suma: K.	522.62
Suma din trecut: „	96.007.—
Suma totală . . .	K. 96,529.62

Războiul european.

În unele secțiuni de pe frontul rusec dela Duna se dau lupte de artilerie. Luptele mari sunt împiedecate de ninsorile continue ce țin în părțile nordice ale Wolhiniei. Acțiunea strategică a rușilor probabil că să îndreaptă mai mult spre frontul din Caucaz, unde transpun trupele din Basarabia prin Odessa, Sevastopol. După rapoartele rusești în Mesopotamia rușii au respins la Cermansah trupele turcești. Comunicatele turcești nu fac amintire despre luptele acestea. Situația luptelor dela Verdun și de pe întreg frontul apusean nu s'a schimbat.

Să-i urmăm!

Nici când inimile oamenilor nu sunt mai dispuse spre pocăință decât în timpuri, cari sunt pline de amenințări pentru viața individuală, sau a celor mai de aproape. Se observă aceasta din fiecare scrisoare, trimisă dela ostașii din războiu, cari în primejdiile cele mai mari, cer ca ajutor rugăciunile celor de acasă.

Contactul acesta religios dintre cei rămași după front cu ostașii luptători, e mijlocul cel mai potrivit, ca preoții noștri, pe lângă puțin tact pastoral, se curețe multe suflete și se le facă aplicate, în desele convorbiri, să contribuie pentru biserică, școală și alte institute de educație. Poporul nostru, care dispune în mare parte de bani, ușor dă pentru biserică și școala din satul lui, are lipsă numai de sfaturi bune și de primiri părintești.

On. preot din comuna noastră Groși, Nicolae Pop, a cărui modestie nu vreau să fie jignită prin rândurile mele, i-a succes, ca în desele întrețineri cu credincioșii săi prin sfaturi înțelepte, să i înduplece la contribuiri în favorul bisericii. Spre lauda și mândria credincioșilor și a preotului din comuna amintită, contribuiri în timpul de când decurge războiul, se urcă la coroane 2772 60.

Publicăm lista donatorilor, cari, în aceste timpuri viforoase nu-și uită de biserică, ci asemenea copiilor buni se alipesc de mama lor iubitoare:

Petru Pop a diacului 4 cor. George Mihalca l. Ionaș 10 cor. Ion Giorgiu a codri 20 cor. Titiana Pop l. Ion a popi 40 cor. Gavrilă Pop tincu 100 cor. Nicolae Pop, subprimar 6 cor. 20 fl. Mihailu Giorgiu l. Ilie 100 cor. Grigore Bud l. Dumitru 4 cor. Nicolau Barta 20 cor. Petru Pop l. Ionaș 6 cor. 70 fl. Dumitru Bechiș 20 cor. Ioana Pașca 2 cor. 50 fl. Ion Pașca a Alexi 57 cor. Năstacă Bud 5 cor. George Mihalca l. Ionaș 2 cor. Maria Motogna 20 cor. Grigore Bud 4 cor. Nicolau Buda 40 cor. Ion Giorgiu a Pălăguți 100 cor. Maria Giorgiu l. Ilie 20 cor. Nicolau Mihalca l. Ion 200 cor. Nicolau Pop, primar 40 cor. Firona Bartoș 300 cor. Nicolau Pop l. Ion Ferent, soldat

4 cor. Pavel Dombi, soldat 10 cor. Ion Gherghel l. Nicolau 40 cor. Nicolau Mihalca l. Ștefan 20 cor. George Boga, soldat 20 cor. Teodor Pop l. Iheș 100 cor. Zaharie Susa 150 cor. Palaghie Bud 10 cor. Irina Pop l. Ion Simi 60 cor. Maria Pătruț 10 cor. Nicolau Pop, preot, din prilejul morții ficei sale Olga 800 cor. Filip Pop l. Ilie 100 cor. Din Piesia bisericii 201 cor. 20 fl. Dela înmormântări 106 cor. Suma totală: 2772 cor. 60 fl.

Dorim, ca fapta credincioșilor din Groși se aște și în alte comune mulți imitatori!

Gavril Pop.

O lămurire.

La unul dintre cele „două răspunsuri“ publicate — din cercuri învățătorești — în „Unirea“ nrii 16 și 17 a. c. am onoarea a reflecta următoarele.

Dacă prin ceva aș fi vătămat onoarea tagmei învățătorești ca atari, eu aș fi cel dintâi, care aș regreta acest lucru și mi-aș cere scuzele. Nimic însă n'a stat mai departe de mine, decât așa ceva, ceace astfel n'ar fi permis nici Veneratul Ordinariat, prin a cărui cenzură prealabilă — căreia i-au urmat anumite modificări chiar în aceasta direcție — a trecut lucrarea.

Totul ce s'a zis în „Planurile“ mele despre învățatori e, că în unele școli ale noastre cantul bisericesc — care nu e numai un obiect de artă, s'a cam neglijat; „mulți învățatori cântă în crijme, în școală înse n'au cercat o cântare cu elevii lor.“ Aceasta „acuza“ „prea dejositoare“ pare a fi supărat „cercurile învățătorești“ reprezentate prin dl T. Ș.

Cumcă cantul de fapt se neglijă în școlile noastre, e confirmat prin însuș răspunsul dlui T. Ș. Bucuros vom lua cuvânt și la expunerea mai amănunțită a cauzelor acestei neglijințe. Expresia „mulți“ nu înseamnă „toți“, deci nu e generalizare!

Nu noi, cari accentuăm datorințele și sublimitatea statului învățătorec (vezi „Planurile“ mele, partea referitoare la preparandii, pp. 59—63!), ofensăm tagma învățătorească, ci aceia, cari apără pe cei păcătoși și nu lasă a se vorbi de ei și a-i deosebi de ceilalți vrednici colegi ai lor, cari cu cinste și cu demnitate își implinesc chemarea de luminători ai poporului.

Dr. Nicolae Brânzeu.

Informațiuni.

Hymen. Silvia Florian și Dionisiu Vicaș, cununati. — Felicitări!

Fondul studenților morboși din Blaj, a mai primit următoarele contribuiri, dela: Ioan Hațegan protopop Cojocna 5 cor., Ioan Moldovan paroh-v. protop. on. Ciunga 10 cor., Alexandru D. Donescu, paroh Vaslăb 2 cor., Iustin Nașcu paroh Boș 10 cor., Vasile Moldovan preot Biia 10 cor., binevoiască a primi călduroasă mulțămită. Direcțiunea gimnazială.

Masa studenților din Blaj, a mai primit dela: Ioan Moldovan paroh-v. protopop on. Ciunga 10 cor., „Furnica“, cassă de economii Făgăraș 50 cor., „Olteana“ cassă de economii Vistea inf. 50 cor., binevoiască a primi călduroasă mulțămită. Direcțiunea gimnazială.

Necrolog. † Maria Triș n. Dragoș, preoteasă gr.-cat., a trecut la cele eterne Miercuri în 1 Martie n. la 11 ore a. m. după un morb greu și îndelungat în anul al 59-lea al etății și al 35-lea al fericitei sale căsătorii. Împărtășită fiind cu ss. taine ale muribunzilor,

Osemintele scumpei defuncte s'au așezat în cimiterul de lângă biserică din Tăuani, Vineri în 3 Martie la 12 ore.

Odihnească în pace!

Proprietar, editor și Redactor responsabil: Ioan Suciu.

„IZVORUL“ bancă populară, însoțire de credit și economii. Șomfalău.

CONVOCARE.

Membrii băncii populare „IZVORUL“ însoțire de credit și economii din Șomfalău să invite la II-a adunare generală ce se va ținea la 12 Martie st. n. a. c. în școala gr.-cat. din Șomfalău cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării și raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghere. Șomfalău, la 20 Februar 1916.
3. Decidere asupra venitului curat.
4. Eventuale propuneri.

Consiliul de administrație.

Bilanț cu 31 Decembrie 1915. — Mérleg számla 1915 decz. 31-én.

Activa. — Vagyon.	coroane.	Pasiva. — Teher.	coroane.
Cassa în număr — Pénztár készlet	382:56	Părtașii — Üzletrészek	820:—
Imprumuturi — Kölcsönök	2821:40	Depuneri. — Betétek	2109:—
		Fond de rezervă — Tartalék alap	93:74
		Dividendă neridicată — Fel nem vett oszt.	72:—
		Interese anticipate — Előlegezett kamatok	15:—
		Profit curat — Tiszta nyereség	92:75
			3203:96
			3203:96

Profit și pierdere. — Nyereség és veszteség számla.

Debit. — Tartozik.		Credit. — Követel.	
Interese de depuneri — Betéti kamatok	122:95	Interese — Kamatok	306:92
Spese — Költségek	123:40	Provizțiuni — Proviziók	107:73
Dare — Adó	75:55		
Profit curat — Tiszta nyereség	92:75		
	414:65		414:65

Sővényfalva 1915 Decemvrie 31. — Sővényfalván 1915 évi december 32-én.

Direcțiunea. — Az igazgatóság.

Nicolae Platon
președinte — elnök.

Simion Sămărtinean
membru în dir. — igazg. tag.

Naftaila Muntean
membru în dir. — igazg. tag.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă. — Alulrot felügyelőbizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és teljes rendben találtuk.

George Belea
președinte — elnök.

Dumitru Belea

Simion Medesșan

membrul comitetului de supraveghere.